

HABILITACIJOS TVARKA VILNIAUS UNIVERSITETE

1. Habilitacijos tvarka Vilniaus universitete (toliau – Tvarka) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo (Žin., 2000, Nr. 27-715; 2002, Nr. 3-75) 28 straipsnio 3 dalimi ir 29 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 962 bei Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išvadamis dėl kai kurių Vyriausybės nutarimų nuostatų, numatančių pedagoginio ir mokslinio personalo mokslinės kvalifikacijos vertinimo kriterijus ir tvarką, atitikties Konstitucijai (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. gegužės 5 d. nutarimas paskelbtas „Valstybės žiniuose“) ir reglamentuoja procedūrą, kurią atlikus nustatoma, ar mokslininkas atitinka habilitacijai keliamus reikalavimus ir gali dalyvauti konkurse profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigoms (toliau – habilitacijos procedūra).

Tvarka nereglamentuoja habilituoto daktaro mokslo laipsnio teikimo, kuris vykdomas kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Tvarkoje habilitacija – pripažinimas, kad mokslininkas, įgijęs daktaro mokslo laipsnį, atliko mokslo ar studijų kryptiškai reikšmingų darbų, sugeba metodiškai nepriekaištingai viešai išdėstyti savo darbų rezultatus ir tos mokslo šakos (šakų) problemas, turi motyvuotą tolesnių mokslinių tyrimų programą ir taip pasirengęs eiti profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas.

3. Habilitacijos siekiantis mokslininkas po to, kai jam buvo suteiktas mokslų daktaro laipsnis:

3.1. fizinių (išskyrus geografijos ir geologijos mokslo kryptis), biomedicinos ar technologijos mokslų srityje turi būti įvykdęs vieną iš šių reikalavimų:

3.1.1. paskelbęs ne mažiau kaip 15 mokslinių straipsnių recenzuojamuose periodiniuose mokslo leidiniuose, iš kurių ne mažiau kaip 10 mokslinių straipsnių būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazines, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos;

3.1.2. jeigu mokslininkas ne mažiau kaip prieš metus iki prašymo atlikti habilitacijos procedūrą padavimo yra išleidęs ne mažiau kaip 10 autorinių lankų recenzuotą mokslinę monografiją ar yra ne mažiau kaip prieš metus išleistas kolektyvinės recenzuotos mokslinės monografijos, kurioje jo asmeninis indėlis sudaro ne mažiau kaip 10 autorinių lankų, bendraautoris, Tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu paskelbtų mokslinių straipsnių gali būti mažiau, bet ne mažiau kaip aštuoni. Monografija turi būti viešai platinama ir atitikti švietimo ir mokslo ministro nustatytus reikalavimus. Abiem šio punkto atvejais būtina, kad ne mažiau kaip 5 moksliniai straipsniai būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazines, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos;

3.1.3. jeigu mokslininkas yra atlikęs reikšmingų eksperimentinės plėtros darbų (parduotos licencijos, technologijos ir panašiai), atsižvelgiant į eksperimentinės plėtros darbų svarbą, Tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos įvertintą universiteto Senato nustatyta tvarka, pateikta Vilniaus universiteto mokslinės veiklos nuostatuose, taip pat jeigu mokslininkas išleido vadovėlių aukštosios mokykloms, šios tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu gali būti reikalaujama mažiau mokslinių straipsnių, tačiau ne mažiau kaip 8, iš kurių ne mažiau kaip 5 skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazines, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos.

3.2. vienoje iš šių mokslo krypčių: politikos mokslų, vadybos ir administravimo, ekonomikos, sociologijos, psichologijos, edukologijos, geologijos, geografijos turi būti įvykdes vieną iš šių reikalavimų:

3.2.1. paskelbęs ne mažiau kaip 15 mokslinių straipsnių recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose arba vienkartinuose mokslo leidiniuose, iš kurių ne mažiau kaip 5 moksliniai straipsniai būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos;

3.2.2. jeigu mokslininkas ne mažiau kaip prieš metus iki prašymo atlikti habilitacijos procedūrą padavimo yra išleidęs ne mažiau kaip 10 autorinių lankų recenzuotą mokslinę monografiją, studiją arba teorinį mokslo darbą ar yra ne mažiau kaip prieš metus išleistos kolektyvinės recenzuotos mokslinės monografijos, studijos arba teorinio darbo, kuriuose jo asmeninis indėlis sudaro ne mažiau kaip 10 autorinių lankų, bendraautoris, Tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu paskelbtų mokslinių straipsnių gali būti mažiau, bet ne mažiau kaip aštuoni. Monografija turi būti viešai platinama ir atitikti švietimo ir mokslo ministro nustatytus reikalavimus. Abiem šio punkto atvejais būtina, kad ne mažiau kaip 3 moksliniai straipsniai būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos.

Visais minėtais šio punkto atvejais kiekviena papildoma monografija, studija ar teorinis darbas atitinka du straipsnius, skelbtus leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos;

3.2.3. jeigu mokslininkas yra atlikęs reikšmingų eksperimentinės plėtros darbų (parduotos licencijos, technologijos ir panašiai), atsižvelgiant į eksperimentinės plėtros darbų svarbą, Tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos įvertintą universiteto Senato nustatyta tvarka, pateikta Vilniaus universiteto mokslinės veiklos nuostatuose, taip pat iš mokslininko, išleidusio vadovėlių aukštosioms mokykloms, šios tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu gali būti reikalaujama mažiau mokslinių straipsnių, tačiau ne mažiau kaip 8, iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos.

3.3. vienoje iš šių mokslo krypčių: teisės, filosofijos, filologijos, istorijos, komunikacijos ir informacijos, teologijos, menotyros, etnologijos turi būti įvykdes vieną iš šių reikalavimų:

3.3.1. paskelbęs ne mažiau kaip 15 mokslinių straipsnių recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose arba vienkartinuose mokslo leidiniuose, iš kurių ne mažiau kaip 5 moksliniai straipsniai būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos, ir / arba kituose tarptautiniuose recenzuojamuose leidiniuose;

3.3.2. jeigu mokslininkas ne mažiau kaip prieš metus iki prašymo atlikti habilitacijos procedūrą padavimo yra išleidęs ne mažiau kaip 10 autorinių lankų recenzuotą mokslinę monografiją, studiją arba teorinį mokslo darbą ar yra ne mažiau kaip prieš metus išleistos kolektyvinės recenzuotos mokslinės monografijos, studijos arba teorinio darbo, kuriuose jo asmeninis indėlis sudaro ne mažiau kaip 10 autorinių lankų, bendraautoris, Tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu paskelbtų mokslinių straipsnių gali būti mažiau, bet ne mažiau kaip aštuoni. Monografija turi būti viešai platinama ir atitikti švietimo ir mokslo ministro nustatytus reikalavimus. Visais šio punkto atvejais būtina, kad ne mažiau kaip 3 moksliniai straipsniai būtų skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos, ir / arba kituose tarptautiniuose recenzuojamuose leidiniuose.

Visais minėtais šio punkto atvejais kiekviena papildoma monografija, studija ar teorinis darbas atitinka du straipsnius, skelbtus leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos, ir / arba kituose tarptautiniuose recenzuojamuose leidiniuose;

3.3.3. jeigu mokslininkas yra išleidęs vadovėlių aukštosioms mokykloms, šios tvarkos 6 punkte nurodytos komisijos sprendimu gali būti reikalaujama mažiau mokslinių straipsnių, tačiau ne mažiau kaip 8, iš kurių ne mažiau kaip 3 skelbti leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto ir / arba kitas tarptautines duomenų bazes, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos, ir / arba kituose tarptautiniuose recenzuojamuose leidiniuose.

3.4. yra parengęs habilitacijos procedūrai teikiamų mokslo darbų apžvalgą (toliau – apžvalga), kurioje apibendrinamos pristatomos publikacijos ir apžvelgiami pagrindiniai darbų rodikliai. Apžvalgoje pateikiamas apibendrinamų mokslinių publikacijų sąrašas. Apžvalgos galima nerengti, jeigu Tvarkos 3.1, 3.2 ir 3.3 punktuose nurodyta monografija atitinka šių punktų reikalavimus. Rekomenduojama apžvalgos apimtis – vienas autorinis lankas.

3.5. vadovėliams aukštosioms mokykloms, minimiems 3.1.3, 3.2.3 ir 3.3.3 punktuose, keliami analogiški reikalavimai kaip monografijoms: išleistas vadovėlis turi būti ne mažesnės kaip 10 autorių lankų apimties (jei vienas autorius) ir autoriaus indėlis turi sudaryti ne mažiau kaip 10 autorių lankų (jei yra keli vadovėlio bendraautoriai).

4. Habilitacijos procedūrą atlieka habilitacijos komisija, kurią sudaro Senato paskirta atitinkamos mokslo krypties taryba, jei universitete pagrindines profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas eina ne mažiau kaip penki tos mokslo srities mokslininkai (iš jų ne mažiau kaip trys tos mokslo krypties), atitinkantys Tvarkos 7 ir 8 punktų reikalavimus, keliamus komisijos nariams. Senatas gali nustatyti, kad konkrečių mokslo krypčių šios tarybos funkcijas atlieka šio punkto reikalavimus atitinkanti fakulteto (instituto) taryba arba fakultetų (institūtų) tarybos (toliau – padalinio taryba). Senatas pateikia Lietuvos mokslo tarybai duomenis apie universiteto gebėjimą vykdyti habilitacijos procedūrą.

5. Habilitacijos procedūrą siekiantis atlikti mokslininkas universiteto Mokslo skyriui pateikia:

5.1. prašymą Senatui atlikti habilitacijos procedūrą;

5.2. daktaro mokslo laipsnio diplomo kopiją (2 egz.);

5.3. visų savo mokslo darbų sąrašą, kuriame papildomai nurodomi darbai, publikuoti jam apgynus daktaro disertaciją (2 egz.);

5.4. šios Tvarkos 3.4 punkte nurodytą apžvalgą (20 egz.);

5.5. įrištus habilitacijai teikiamus mokslo darbus ar jų kopijas ir (jeigu yra) monografijas (monografiją) ar vadovėlius (pateikiami jų naudojimą patvirtinantys dokumentai) (2 egz.);

5.6. gyvenimo ir mokslinės veiklos aprašymą;

5.7. kitus dokumentus, kuriuos pats pageidauja pateikti.

6. Padalinio taryba (fakulteto/instituto taryba, jei joms yra perduota habilitacijos teisė) ne vėliau kaip per tris savaites nuo visų Tvarkos 5 punkte nurodytų dokumentų pateikimo organizuoja išplėstinį posėdį, kuriame turi dalyvauti ne mažiau kaip trys habilitacijos mokslo krypties (srities) profesoriai, vyriausieji mokslo darbuotojai ar habilituoti mokslo daktarai. Padalinio tarybos posėdyje aptariami habilitacijos siekiančio mokslininko pateikti dokumentai ir kandidatai į habilitacijos komisiją, sudaroma habilitacijos komisija ir paskiriamas jos pirmininkas. Habilitacijos komisijoje turi būti ne mažiau kaip septyni mokslininkai, einantys profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas, tenkinantys Tvarkos 7 ir 8 punktų reikalavimus. Ne mažiau kaip pusė habilitacijos komisijos narių turi būti tos mokslo krypties, kurios siekiama habilitacijos, mokslininkai ir ne mažiau kaip trečdalis – dirbantys ne Vilniaus universitete ar institucijoje, kurioje dirba habilitacijos siekiantis mokslininkas.

7. Habilitacijos komisijos narių, taip pat Tvarkos 4 punkte nurodytų institucijos darbuotojų pastarųjų 5 metų veikla turi atitikti vyriausiajam mokslo darbuotojui per 5 metų kadenciją keliamus reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintuose Minimaliuose kvalifikaciniuose valstybinių mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybių reikalavimuose. Habilitacijos komisijos nariai negali būti paskelbę

bendrų su habilitacijos siekiančiu mokslininku publikacijų, apibendrinamų apžvalgoje ar monografijoje.

8. Reikalavimai habilitacijos komisijos nariams, Tvarkos 4 punkte nurodytiems institucijų darbuotojams ir habilitacijos siekiantiems mokslininkams būti paskelbus mokslinių straipsnių leidiniuose, įtrauktuose į Mokslinės informacijos instituto duomenų bazes, gali būti netaikomi Lietuvos mokslo tarybos nustatytoms mokslo kryptims iki 2005 m. gruodžio 31 d., o po šios datos – tik Lietuvos mokslo tarybos nustatytoms humanitarinių ir socialinių mokslų kryptims. Visais atvejais habilitacijos siekiantis mokslininkas turi būti paskelbęs ne mažiau straipsnių, nei nurodyta Tvarkos 3.1, 3.2 ir 3.3. punktuose

9. Habilitacijos komisija ne vėliau kaip per dvi savaites nuo jos sudarymo, dalyvaujant ne mažiau kaip trims ketvirtadaliams narių (pirmininko dalyvavimas būtinas), išnagrinėja prašymą ir su juo pateiktus dokumentus, nusprendžia, ar prašymas pagrįstas, ir apie savo sprendimą praneša prašymą pateikusiam mokslininkui. Priėmusi teigiamą sprendimą, habilitacijos komisija, suderinusi su padalinio taryba, paskiria ir pranešime nurodo prašymo viešo nagrinėjimo vietą ir datą, kuri turi būti skiriama praėjus ne mažiau kaip vienai savaitei ir ne daugiau kaip trims savaitėms nuo pranešimo.

10. Priėmusi neigiamą sprendimą, habilitacijos komisija pranešime nurodo jo priežastis. Šiuo atveju habilitacijos siekiantis mokslininkas per mėnesį nuo pranešimo gavimo gali pateikti apeliaciją komisijai sudariusiai padalinio tarybai, ši per dvi savaites nuo apeliacijos gavimo Senato komisijos nustatyta tvarka turi išnagrinėti apeliaciją, priimti sprendimą ir pranešti apie jį mokslininkui ir jo prašymą atmetusiai habilitacijos komisijai.

11. Padalinio tarybai nusprendus, kad habilitacijos procedūra turi būti vykdoma ir mokslininko prašymas nagrinėjamas viešai, habilitacijos komisija turi per savaitę nuo Tvarkos 10 punkte nurodyto padalinio tarybos pranešimo gavimo turi paskirti ir pranešti mokslininkui jo prašymo viešo nagrinėjimo vietą ir datą, atsižvelgdama į Tvarkos 9 punkto nuostatas.

12. Kai universitetas skelbia konkursą profesoriaus ar vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigoms, padalinio taryba turi užtikrinti, kad mokslininkų prašymai atlikti habilitacijos procedūrą, paduoti per 3 darbo dienas nuo konkurso paskelbimo, būtų išnagrinėti ir habilitacijos procedūra baigta per konkurso dokumentams pateikti nustatytą terminą.

13. Informacija apie mokslininko prašymo nagrinėjimo vietą ir datą, nurodžius apžvalgos (monografijos) pavadinimą ir komisijos sudėtį, turi būti paskelbta universiteto tinklalapyje, atsižvelgiant į Tvarkos 9 ar 11 punkto nuostatas.

14. Habilitacijos procedūrą siekiančio atlikti mokslininko prašymas nagrinėjamas atvirame padalinio tarybos posėdyje, dalyvaujant ne mažiau kaip trims ketvirtadaliams habilitacijos komisijos narių, Senato komisijos nustatyta ir su Lietuvos mokslo taryba suderinta tvarka. Nagrinėjant prašymą, mokslininkas perskaito paskaitą apie savo mokslinių tyrimų rezultatus, tos mokslo šakos (šakų) problemas ir atsako į posėdžio dalyvių klausimus. Posėdžio dalyviai gali pareikšti savo nuomonę apie mokslininko tyrimus ir apie tai, ar jis atitinka habilitacijai keliamus reikalavimus.

15. Posėdžio pabaigoje habilitacijos komisija slaptu balsavimu paprasta visų jos narių balsų dauguma nusprendžia, ar mokslininkas atitinka habilitacijai keliamus reikalavimus.

16. Jeigu habilitacijos komisijos sprendimas teigiamas, mokslininkui išduodama Rektoriaus ir komisijos pirmininko pasirašyta pažyma, kad jis atitinka habilitacijai keliamus reikalavimus.

17. Jeigu habilitacijos komisijos sprendimas teigiamas, universitetas per dvi savaites nuo pažymos išdavimo pateikia Lietuvos mokslo tarybai Tvarkos 4 punkte nurodytų dokumentų kopijas, habilitacijos komisijos sudėtį ir duomenis, įrodančius, kad habilitacijos komisija atitinka Tvarkos 6, 7 ir 8 punktų reikalavimus.

18. Jeigu priimami šios Tvarkos 10, 11 ir 15 punktuose nurodyti habilitacijos komisijos ar padalinio tarybos neigiami sprendimai, mokslininkas Universiteto Senatui gali pateikti prašymą atlikti habilitacijos procedūrą ne anksčiau kaip po vienerių metų.

*Pataisos patvirtintos Vilniaus universiteto Senato
2004 m. vasario 24 d. posėdyje (protokolas Nr. 1) ir
2007 m. birželio 12 d. posėdyje (protokolas Nr. S-2007-06)*